

danske Presse, paa en meget utiltalende Maade, kunde der være Grund til at knytte nogle Bemærkninger til den aerede Indsenders Artikel. Men paa Grund af Pladmangel, maa dette udskydes denne Gang, men vi vil paa et senere Tidspunkt vende tilbage til Sagen og de ovenfor omhandlede Forhold.

Red.

Við Eysturlandið fellur fiskiskapurin ójavnur, mong skip hava fingið væl, men hjá summum hevur borið til.

Prisirir á saltfiski kunnu ikki sigast at vera høgir, men teir eru tó ein mun frægari, enn í fjór. Nakrir reidarir hava givið fastan pris, 30 oyr. kg. fyri Nr. 1 fisk, men sumir fiskimenn eru framvegis so góðlyntir, at teir lata sær lynda hin gamla mátan og landa uppá besta pris. Stundum gongur tilfikt væl — tá reidarir eru ein góður maður, men ofta vísir besta prisur seg í hesum tilfelli at vera verst. Prisur nevniliga tá fiskimennir nýðast at biða eftir peninginum út á várið.

Nókur skip hava landað í Íslandi og selt har fyri 35 ísl. oyr. kilo Nr. 1 fisk, sum er heldur ringari prisur, tó fæst oftast peningurin í hondina frá Íslendingum við check meðan foroykskir keypmenn lata fiskimenninar fáa 3. mánaðar veksl á eina diskonto og kalla tilfikt kontant betaling.

Klippfiskamarknaðurin tykist ikki at hava verið livligur tað sum av er; men nú byrja keypararnir aftur at lata við seg koma. Upplagið av klippfiski í Bilbao var um meðan juli 30.000 ballir og vikutilflutningurin 12.000, prisirnir vóru frá 65 til 70 pesetas pr. ball. Pesetasin stóð tá í 61³/₄ oyrum, men hann er hækkaður ca. ¹/₄ oyra síðani.

Líkindi hava veri til at vinna pening uppá fiskatilvirking hjá foroykskum reidarum í ár, tí í vár var góður prisur og góður eftirspurningur: men Foroyingurin hevur ofta tað lyndi í fiskahandli, at hann krevur ein mun hægri pris, enn býst, í hvussu er verður tað honum ofta til tap. Mangir munnu tó hava vunnið væl í ár; men

summir »forpassaðu« seg iva-leyst.

Við tí prisi, ið nú býst fyri saltfiskin verður vinningurin ikki stórus uttan so er, at klippfiskaprisurin gongur upp, tí eysturlandsfiskurin, sum komin er, er heldur smáur til at fylla hitt ásetta stertatalið.

Mangir reidarir eru so stillaðir og so hugaðir, at teir heldur taka kontantan pris í Íslandi, enn at vága nakað fyri klippfiskatilvirkanina her, og tað er ikki landi okkara til gagns.

Vannlukku tryggingarlógin. Hendan lógin hevur haft mangt lagið fyri Forar: Fyrst høvdu vit hina gomlu lógina fyri »danske Fiskere og Sofolke« galdandi, hon var ikki dýr fyri fiskimenninar, men hon gav teim heldur ikki stórar studningar, so fingi vit lógina 6. juli 1916, sum hon var, og hon legði alla pliktina á reidararnar, so sum andin var í allari tí vannlukku tryggingarlóg-gávuni, ið tá kom; men ikki kom hon í gylti her fyrrrenn í 1920, og reistist tá eitt ramaskriggið móti henni, tí hon legði ótøluligar byrðar á arbeiðsgevararnar. Hon var tá í 1922 broytt eftir lótingsins ynski og er enn einferð síðani broytt vegna eitt ógilt ramaskriggið frá reidarum og bóndrum, til tess, at studningurin til eftirsitandi einkjur og landar fiskimenn, var settur frá 12.000 kr. niður í 4.500, ella frá 6000 kr. niður í 2.250 kr.; men høvuðspliktin til at rinda tryggingargjaldið, var tó framvegis hjá arbeiðsgevarunum.

Nú er lógin hin danska broytt soleiðis, at fiskimenn sjálvir koma at bera teirra tryggingargjald eina og aleina. — Reidarinn sleppur heilt frá. — Tað kann vera at tilfikt hóskar í Danmark, har fiskiskapsreidarar ikki eru arbeiðsgevarar á sama hátt sum her, men her hóskar tað ikki, og tað er at vanta, at tá henda lóg kemur á lóting í ár, verða teir menn, ið har sita fiskimanna vegna varir um seg.

Færøsk Fisk i Danmark.

(Telegram til „Føroya Social-Demokrat“).

København, d. 3.—8.—1928.

Fiskehandlerforeningen har droftet Afsetningen af Færøsk Fisk i Danmark. Der er Planer om en færøsk Fiske- og Produktudstilling i København.

Grønlandstíðindi.

Telegram frá »Falkinum« til amtíð.

„Ernestina“ og „Martha“ fiska á Fyllabank. „Knorrur“ og „Skarstein“ sigla heim.

Ikki vóru orðini fleiri. Mikið man herskipið hava um at vera, tá teir ikki gáa eftir fiskiskapi — ella er tað so, at teir ikki leggja í at siga frá, hvat Foroyingar veidda undir Grønlandi?

Á annan hátt er tó frætt at »Skarstein« hevur 51000 inni og »Knorrur« fullur undir dekki. Hesi bæði skip hava verið undir Grønlandi í 1 mánað og 3 dagar.

Úr Foroyum.

Tórshavn.

Føroyskt í millum-skúlanum.

Úr Keypmannahavn frættist, at tað nú er avgreitt gjøgnum ríkisstýrið, at føroyskt mál fer innivist í millum- og realskúlanum í Foroyum.

Havnar býráð.

Býráðsfundur verður friggjardaginn komandi kl. 8. s. p.

Noregsgestirnir heilsa.

Havnar býarstýri hevur frá professor Hannaas, ið stóð fyri ferðalagnum við »Miru«, fingið soljóðandi heilsu:

„Vyrðsam helsing og takk for framfara fagning av norrøna ferdi.“

Hannaas.“

Et og andet.

Tungen.

Skont Tungen er uden Ben, har den voldt både Mord og Drab, siger Grækkøren.

Tungen dræber flere end Sværdet, siger Tyrkøen.

Jø længere Tunge, desto hurtigere Død, siger Perseren.

Tungen er hurtigere end den mest rapfode Mand, siger Kinseren.

Tungens Butik er Hjertet, siger Araberen.

Foden kan gaa af Led, men ikke Tungen, siger Hebræeren.

Den, der holder sin Tunge i Ave, bevarer sin Sjæl, trode Verlene Onskab, siger et h-bræk Ordeprog.

Lýsingar

Ný útkomin skúlabók:

A. C. Evensen:

STAVINGARBÓK

(Omnur nakað broytta útgáva við myndum eftir W. Heinesen.)

Prisur: 1 króna.

H. N. JACOBSENS BÓKAHANDIL

TÓRSHAVN

Bjælketømmer

i de fleste Dimensioner, ³/₄, ⁵/₈ og ¹/₂ uohvlede Brædder, Mursten, Tagpap, Tagplader, Bygningsbeslag, Baadesom og Klinker, Stifter og Skruer, Ovne og Ovnror, Jernvaske, Pladebly m. m. udsælges fra H. C. Andreasens & Cos. Konkursbo. Der ydes en Rabat paa 15 & 25 % af Udsalgsprisen, saeftret der købes for mindst 100 Kr. henholdsvis 500 Kr. Man bedes henvende sig enten paa Lageret ved Tinganes eller paa Sagfører Simons Kontor.

MUSIKINSTRUMENTER

PRISKURANT

— GRATIS —

KUN FØRSTE

KLASSES VARER

Violiner, Celloer og alle Slags Strygeinstrumenter, Trompeter, Harmonikaer, Banjoer, Mandoliner, Guitarer, Luther. — Strenge og Noder for alle Instrumenter af bedste Kvalitet til de billigste Priser faas hos

ARMIN E. VOIGT

Musikhandel og Nybygning af Violiner og alle Strygeinstrumenter.

MARKNEUKIRCHEN

(SACHSEN)

HØVDINGAR HITTAST

EFTIR REGIN Í LÍÐ

(SJÓNLEIKUR Í 3. TATTUM FRÁ ÁRNUM 1001)

er útkomin og fæst í bókasølunum ella hjá útgevarnum R. Rasmussen, Føroya Fólkháskúli.

Upplagið er bert 450.

Prisurin er 2 krónur.

Galvaniseraðar takplátur

keypast biligast frá Poul Hansens Heilsolu, Tórshavn.

Telefon 65.

Telegramadresse VERITAS.

Lýsið í

„Føroya Social-Demokrat“!

Amerikansk Arbejderopdragelse.

Af Villa Neergaard.

(Slutte).

Jeg har sidet paa »Skolebænke« sammen med mange af disse Arbejderskoleelever — Amerikanere, russiske Jøder, Østrigere, Italiener, Negere — alle Racers og Nationaliteter, begge Køn og alle Aldre. Jeg har hørt tætte, ældre Mænd, bitre og livserfarne, blive revet med i Diskussionserne indenfor Kredsen, give Udtryk for al deres Bitterhed mod et Samfund, som anser en Mand for Arbejdsdygtig, efter at han er naaet sit fyrtylvende Aar. Jeg har hørt unge, ranke Negere give Udtryk for deres Bitterhed mod hele det hvide Samfund, og især mod den Del, som forhindrer dem i at arbejde i de bedste betalte Fag — mod Fagforeningerne selv. Og jeg har hørt — og set — frygte, unge Kvinder med Begejstring tale om Livets store Chancer. Altid Uafhængighed i Synspunkt, altid intens Energi — fængslende Timer, inspirerende Diskussioner — ja, og salig og nøgtern

Oplysning! — Foruden disse Aftenskoler opretholder Fagforeningerne ogsaa flere faste »Collegier«, Skoler, hvis Kursus løber over et til tre Aar. Et af de bedste, og bedst kendte Collegier, er Brookwood Labor College, som ligger en 30—40 engelske Mil udenfor New York City.

Gemt højt mellem gamle Træer bojt oppe paa en Bakke med Udsigt over Hudson Floden, med hvidkalkede Mure mellem grønt og brunt, ligger denne konge, gamle Skole: Brookwood. Bygningerne er gamle, men Skolen er ung og brusende fuld af Energi.

Eleverne er for største Delen unge Medlemmer af Fagforeningerne, der studerer for at dygtiggøre sig til Arbejdet for og indenfor Organisationerne; men mange er der ogsaa, der er vokset under Forhold, hvis Bitterhed har givet dem en næsten medfødt Forstaelse af

det amerikanske Samfunds Uhyrligheder, og som er kommet til Brookwood ikke saa meget som udpræget Fagforeningsmedlem — langt snarere blot som et Menneske, der søger, studerer et Emne, og har et Mål: at finde Balance og naa en dybere og sandere Forstaelse af Livet som Helhed.

Brookwood-Lærerne er dels Mænd, som paa en mere eller mindre direkte Maade, er blevet smidt ud af det Universitet, hvor de i sin Tid underviste — paa Grund af deres, hvad Universitetsautoriteterne kalder: »destruktive radikale Tendenser« — og dels Mænd, som er vokset op under Arbejderklassens Vilkaar, som har arbejdet i et eller andet Arbejdsfelt og til sidst er naaet til Brookwood.

En af den sidstnævnte Gruppe Lærere — en af de mest karakteristiske og mest afholdte, er Tom Tippet.

Jeg hørte Tom Tippet tale til en Kreds af Mennesker, for største Delen Arbejdere, forsamlet i en lille, støvet Sal, tyk med Cigaretrog. Men gennem Røgtynningen saa vi pludselig staa deroppe en ung, spændst

Mand, med et livligt, folksomt Ansigt, nærmest en Skoledreng at se paa, indtil han begyndte at tale. Drengen forsvandt, og Manden traadte frem. Hans hele Holdning, den stille, energiske Maade, han udtalte sig paa, hans ualmindelige Evne til at tale sig lige ind i Hjernerne og Hjernerne paa enhver Mand og Kvinde, den sammensatte Forsamling var i sig selv en Oplevelse. Men endnu mere fængslende var det at se en Mand, der virkelig var i Stand til at høre sig selv og en hel Forsamling op til et Niveau, hvor Selvoptagethed og smaaagt Had og Bitterhed indordnede sig under en fast Vilje til at se objektivt og sandfærdigt paa de økonomiske og sociale Problemer, som ikke alene Arbejderklassen, ikke alene Amerika, men hele Verden i Dag staar overfor.

Tom Tippet er en Føreskikkelse indenfor den forholdsvis lille, men energiske Gruppe Arbejdere, han repræsenterer. Hans Opvækst i en lille Mineby, hans Erfaring som Minearbejder og hans Universitetsuddannelse sætter ham i Stand til at for-

staa baade Arbejdernes særlige Problemer og de udviklede, sociale Vanskeligheder, som berører alle i det amerikanske Samfund. Men han er ikke den Fører, som det vaklende, politikhærgede amerikanske Samfund trænger til. Hans Opgave er forberedende, hans Arbejde bliver at vække de slovere Medlemmer af Arbejderklassen, saa de lærer at forstaa sig selv og deres Stilling i Samfundet og derigennem vinder Tro paa og Respekt for sig selv, som de alt for ofte endnu savnar — og som de maa være i Besiddelse af, om det amerikanske Samfund skal blive til andet end en kapital-bespendt og -beherstket Masse af halvt ubevidste, halvt utilfredse og helt uværdige Skabninger, der snart kun i det Ydre er et Menneskes Navn værdige. Tom Tippet og hans Fæller ved Arbejderskolerne har forstaaet, at en Revolution maa begynde indefra, og at Saglighed og Respekt for Mennesket, en selv og ens Medmennesker maa afløse det gamle Samfunds snævre Individualisme.

Villa Neergaard.